

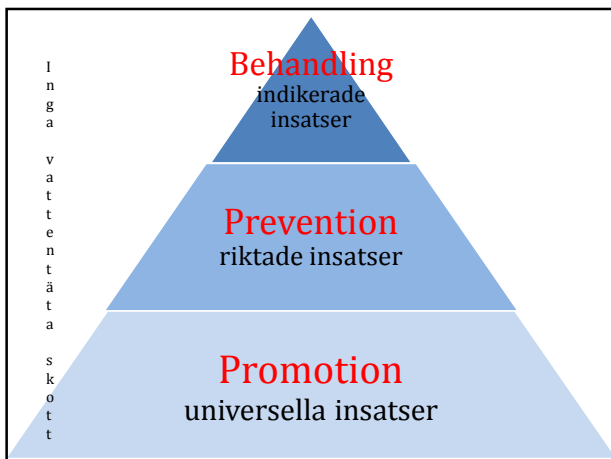
Region Örebro län
Forskning och utbildning

Interventioner för späda barn till föräldrar som brottas med missbruk/psykisk ohälsa

Kerstin Neander socionom/fil dr
Universitetssjukvårdens forskningscentrum

Region Örebro län
Forskning och utbildning

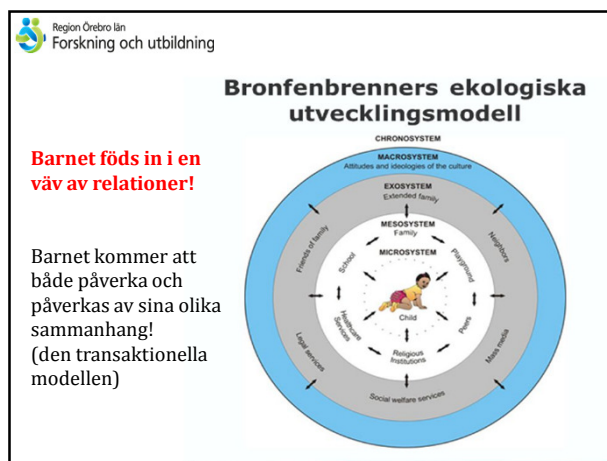
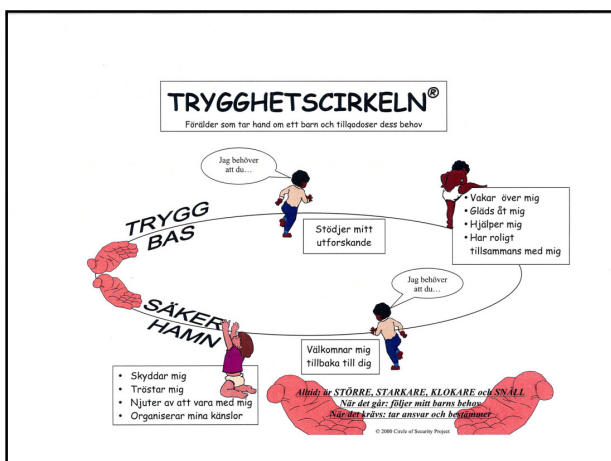
Universitetssjukvårdens forskningscentrum
Region Örebro län

Region Örebro län
Forskning och utbildning

Ett spädbarn behöver...

...omsorgspersoner som **kontinuerligt** kan erbjuda en känslomässig tillgänglighet, ett tillräckligt god omsorg och ett tillräckligt lyhört samspel

Region Örebro län
Forskning och utbildning

MHV & BHV – når i stort sett alla
Ger stöd till alla – och är uppmärksamma på RISKER

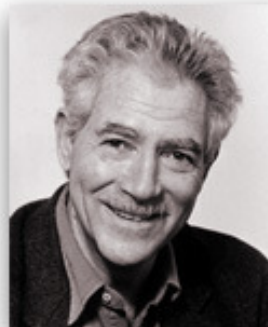
Familjecentraler

Promotion
universella insatser

Vad är kraften i hembesöket?
(Daniel Stern)

Den överväldigande gemensamma positiva faktorn ligger enligt Stern i **relationen mellan hembesökaren och familjen.**

Region Örebro län
Forskning och utbildning

Insatser som är riktade till grupper som löper ökad risk

Prevention
riktade insatser

Exempel på prevention - riktade verksamheter

Unga mammor & pappor i Örebro

KRIS mammagrupp i Stockholm
ALDRIG BACKA svt

Fler hembesök ger barn och föräldrar en bättre start

Samverkan BHV & Socialtjänst i Rinkeby

Region Örebro län
Forskning och utbildning

Behandling
indikerade
insatser

UTGÅR FRÅN BARNETS BEHOV

Region Örebro län
Forskning och utbildning

Vad **kan** föräldrarnas problem innebära **ur barnets perspektiv**

- Föräldern kan vara **begränsad i sin känslomässiga tillgänglighet** (skrämmande)
- Föräldern kan vara **skrämmande för sitt barn på andra sätt**
- Föräldern (=världen) kan vara **oförutsägbar**. Förutsägbarhet har ett otroligt högt värde för barn
- Barn tar tidigt ansvar!!!**

Vad säger forskarna om hur vi ska internera?

Den mest relevanta frågan....
Vad fungerar för vem?
Under vilka förutsättningar?

Region Örebro län
Forskning och utbildning

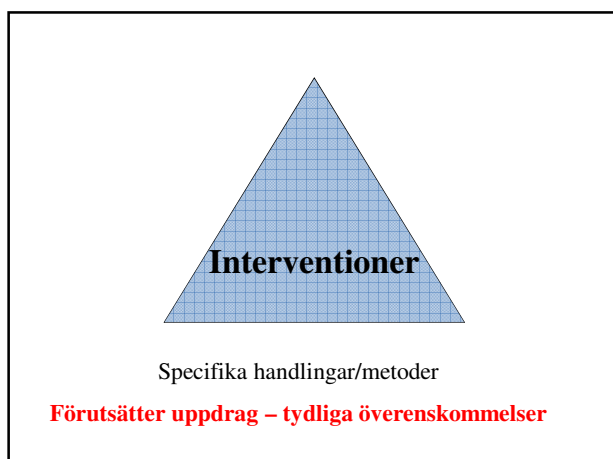

Bronfenbrenners ekologiska utvecklingsmodell

Behandlingen tar ofta hänsyn till flera olika nivåer - både familj, social situation, nätverk ...

Struktur (de yttre ramarna) bestäms av **syftet**
Att främja barns utveckling

Förhållningssätt bör genomsyra allt vi gör

Bestäms också av **syftet**
t ex främja samspel, stärka föräldraförmågan och en förutsättningar för en trygg anknytning

Region Örebro län
Forskning och utbildning

Fokus på samspelet

- Det lyhörda samspelet är lika viktigt som den fysiska omvårdnaden – och är oftast två sidor av samma mynt

Samspelets behandlingsmål

- **Barnet** ska erfara att det har en trygg bas och en säker hamn
- **Barnet** ska få tillgång till ett tillräckligt lyhört samspel
- **Barnet** ska mötas av en "mentaliserande hållning" – att föräldern strävar efter att se sig själv utifrån och barnet inifrån

En mentaliserande hållning/reflekterande föräldraförmåga innebär...

- att föräldern försöker ta **barnets perspektiv**
- att föräldern intresserar sig för **barnets inre värld** på ett sätt som barnet uppfattar
- att föräldern är medveten om sin egen betydelse i samspelet
- att föräldern är medveten om att man **aldrig kan veta** vad som rör sig inne i en annan människa

Minding the Baby (Arietta Slade)

- Bygger på teorierna om RF
- Vänder sig till högriskfamiljer - börjar vecka 12 graviditeten och håller på tills barnet fyllt två år
- En barnsjuksköterska o en socialarbetare i varje familj – knutna till ett hälsocenter.
- **Relationen med terapeuterna är central**
- Ett hembesök per vecka 60-90 minuter, men **stor flexibilitet**.
- **Brett anslag** – hjälper till med det som behövs
- Mycket låg drop-out

UTGÅNGSPUNKTER

Föräldrar vill sina barn väl

MAMMA
OCH
PAPPA
ER MINA
BESTA
FÖRELDRAR

Region Örebro län
Forskning och utbildning

- En samarbetsrelation mellan behandlare och förälder är grundbulten i behandling

Region Örebro län
Forskning och utbildning

Ett tydligt barnperspektiv

Region Örebro län
Forskning och utbildning

- Kunskap!

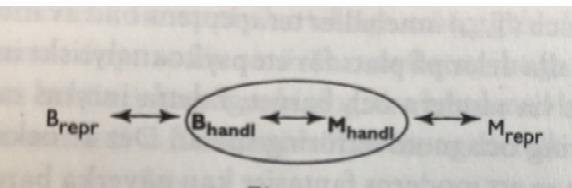
Region Örebro län
Forskning och utbildning

Samspeletsbehandling

- *In vivo* – i vardagliga situationer
- *In video* – med hjälp av videofeedback
- *In verbis* – i samtal

Region Örebro län
Forskning och utbildning

Daniel Stern, *Moderskapskonstellationen*

The relationship itself is "the real patient"
(Sameroff 2004)

Ph.D., Yale University
Research Professor,
Center for Human
Growth and
Development
Professor of
Psychology

Region Örebro län
Forskning och utbildning

Samspeletsbehandling In Vivo

- Vardagliga situationer
- Specifika metoder – Watch Wait and Wonder

Region Örebro län
Forskning och utbildning

Samspeletsbehandling In video

Marte Meo

VIG

VIPP

Region Örebro län
Forskning och utbildning

Samspeletsbehandling In Verbis

- Samtal
- Trygghetscirkeln - 8 sessioner, i grupp (eller individuellt, förinspelad DVD)

Region Örebro län
Forskning och utbildning

Förhållningsätt

Bestäms av **syftet** t ex främja samspel, stärka föräldraförmågan och öka förutsättningar för en trygg anknytning **Bör genomgå allt vi gör**

Parallella processer – de kvaliteter som vi tycker ska känneteckna relationen föräldrar – barn skall också känneteckna behandlarens relation till föräldern. Tex lyhördhet, tydlighet, förutsägbarhet (fyll på själva!)

Region Örebro län
Forskning och utbildning

Se och bekräfta föräldrarna

När en förälder mår bra ökar hans/hennes förmåga att vara en trygg bas för sitt barn

- Förmedla din syn på föräldrarnas betydelse för sitt barn
- Förmedla tilltro till föräldrarnas förmåga
- Undvik att ta över och gå emellan – om inte barnet riskerar att kränkas
- Visa beredskap att ta emot deras osäkerhet och tvivel

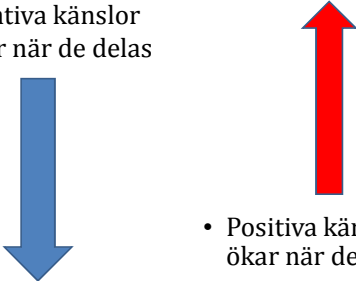

Ge möjlighet att dela upplevelser och känslor

- Negativa känslor avtar när de delas
- Positiva känslor ökar när de delas

Visa att du tål.....

Våga vara personlig

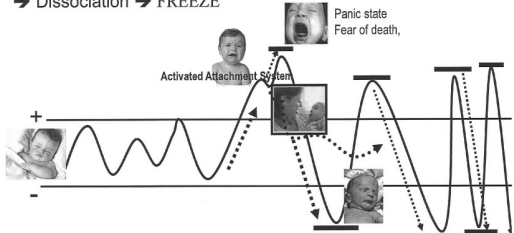

Window of Tolerance of Stress Regulation

Hyper-Arousal → Sympathetic Nervous System
→ Dissociation → FREEZE

Activated Attachment System

Panic state
Fear of death,

Hyper-Arousal → Parasympathetic Nervous System
→ Dissociation → COLLAPSE/ATONY

Copyright © Karl Heinz Brisch Munich/Germany 2014. All rights reserved.
© zptn-Lutz-Ulrich Besser

Se, benämna och bekräfta samspelet

Det som benämns har en tendens att växa

Skapa
förutsättningar
för
"skimrande ögonblick"

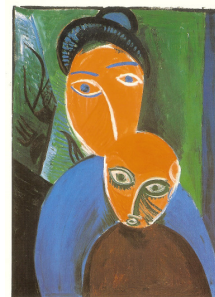
Ögonblick av
intersubjektivitet
stärker banden mellan
barn o föräldrar och
gör det lättare att orka
det som är tråkigt och
tungt

Region Örebro län
Forskning och utbildning

VIKTIGT!

- När det inte blir så bra
– sök efter föräldrarnas
goda intention!
Benämnen den! Sedan
kan du ge vägledning.

Skapa förutsättningar för nya
kontakter – nya nätverk

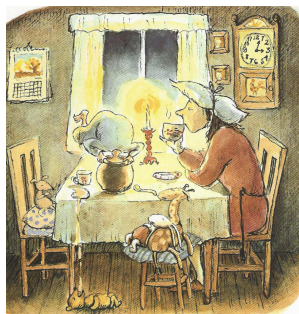

Förmedla kunskap och lust kring vad det alldeles
vardagliga samspelet betyder för ett barn!

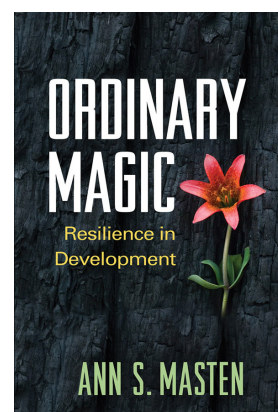
Lita på att...

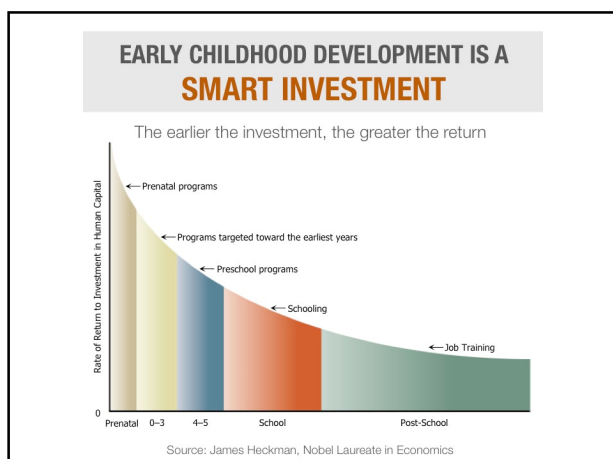
- det går att utveckla
förtroendefulla
relationer även när det
är knöligt i början
- det stöd du ger kan
vara avgörande – stå
kvar
- föräldrarna uppfattar
dina goda avsikter!

Vardagens magi

- Det är snarare små
vardagliga händelser
och möten som stärker
barns motståndskraft
än extraordinära
händelser

Samspelsbehandling i Sverige

- Kartläggning pågår på uppdrag av Socialstyrelsen
- Catarina Furmark och Kerstin Neander
- kerstin.neander@regionorebrolan.se